

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐγγράφων τὸ περιεχόμενον κατὰ τὸ πλεῖστον ἔχει καταχωρισθῇ εἰς τοὺς σωζομένους Κτητορικοὺς Κώδικας τῆς προκειμένης μονῆς ἐν περιλήψει. Προστίθεται δὲ ἐν τέλει τῆς περιλήψεως, ὅτι δι' ἐκάστην ἀγορὰν κτήματος ὑπῆρχεν «ὁμολογία, χοτζέτι καὶ ταπί», σχεδὸν στερεοτύπως.

Εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας σημειώσεις ὁ προτασσόμενος ἀριθμὸς, διὰ παχέων στοιχείων δηλοῖ τὸν αὐξ. ἀριθμὸν τοῦ ἐγγράφου, ὅπου δὲ ὑπάρχει μικρότερος ἀναφέρεται εἰς τὸν στίχον.

3. Παραθέτομεν ὡς ἔχει τὸ ἔγγραφο τοῦτο, ὡς δεῖγμα τῆς παιδείσεως τῶν κατοίκων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην :

αχμγ

|³+ὁμολο(γό) ἐγὼ ο γιάν(ος) τοῦ θεοδωρα|³κῖ κ(αὶ) ἀνημηρός μου ο νηκοῖτας |⁴ πος ἐπουλησαμεν το χοραφη |⁶ τομερδῖκομ(ας) στην μυγδαλεα |⁶ ἀπανόβλακα οπουτο ιχα|⁷μεν ανταμα τοποῦλησαμεν |⁸ τὸν καλογέρων της παναγι(ας) |⁹ σιουφηλοσοφοῦ στομοναστήρι |¹⁰ πρραση ἀπὸ πρραση δι ἄσπρα |¹¹ πεντακόσια ἴγουν πεντα|¹²κοσηα κ(αὶ) ησαντο ἐδυσαμ[εν] |¹³ την ομολογιαμ(ας) ἐνπροσεν |¹⁴ καλον αν(θρώπ)ον ναμαριρουν |¹⁵ την αληθιαν. "Ἐπονται αἱ ὑπογραφαί.

- 4, 9. Μούλκι=κτῆμα (λ. τουρκική).

10. Εἰς τὸ νῶτον τοῦ ἐγγράφου, παραλλήλως πρὸς τὴν περίληψιν ἦν συνήθιζον νὰ σημειώσουν κατὰ κανόνα, ἐσημειώθη τουρκιστὶ ἐπιβεβαίωσις τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ.

- 12, 19. Συνοίκι, εἶναι μέτρον ἀγνώστου χωρητικότητος, χρησιμοποιούμενον προκειμένου περὶ δημητριακῶν, ἐνῶ προκειμένου περὶ ὑγρῶν καὶ δὴ οἴνου ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ κρεντήρι· βλ. Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕ, Βυζαντινῶν βίος καὶ πολιτισμός, τόμ. Β', Ἀθῆναι 1948, σελ. 249.

22. Τὸ περιεχόμενον τοῦ παρόντος ἐγγράφου διατυπῶται ἐν ἀχρονολογήτῳ σημειώματι (φ. 97β παλαιοτ. Κώδ., 46β νεωτέρου), οὕτω :

Ἀγοράσαμε τοῦ Μεημέτη τοῦ Καπούτζου κωφοῦ τὸ χωράφι εἰς τὸν Κάμπο ἀπανώστρατα, ἀπάνω μερία τοῦ Δημήτρη Κατζομιγᾶ, διὰ πρόθεσες δύο καὶ ἐδώσαμε καὶ γρόσια τρία.

Ἐντεῦθεν πληροφορούμεθα σαφῶς, ὅτι ἡ ἐν Ἀτσιχώλῳ οἰκογένεια Καπούτζου, ἥς ἀρχηγὸς ἦτο ὁ κωφὸς Μεχμέτ, τουρκικὴν εἶχε τὴν ἀρχήν, βραδύτερον ὁμως ἐξελληνισθεῖσα καὶ διατηρηθεῖσα ἐν τῷ χωρίῳ ἀπαντᾶ ὑπὸ τὴν ἰδιάζουσαν πελοποννησιακὴν κατάληξιν -πουλ(λ)ος, οἷον Χασάνος Ρετζιπόπουλος Καπούτζος.

34. Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου κ. Ἰακώβου Βισβίζη, τὴν νομικὴν αὐτὴν σχέσιν, γνωστὴν ἐν τῇ Δύσει ὑπὸ τὸ ὄνομα *parzionaia*, ἡγνώνει τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον. Αὕτη εἶναι δημιουργία τῶν Μέσων Χρόνων, καὶ δι' αὐτῆς ἰδιοκτῆτης χέρσων ἐδαφῶν τὰ παρεχῶρει πρὸς ἄλλους εἰς φύτευσιν καὶ ἐν γένει καλλιέργειαν, μὲ τὴν συμφωνίαν ὅπως καθιστάμενα τὰ ἐδάφη καλλιεργήσιμα διανεμηθοῦν μεταξὺ τοῦ ἰδιοκτῆτου αὐτῶν καὶ τοῦ καλλιεργητοῦ. Ὁ ἰδιοκτῆτης εἶχε τὸ δικαίωμα προτιμήσεως, ἐὰν ὁ καλλιεργητὴς ἤθελε νὰ πωλήσῃ τὸ μερίδιόν του ἐπὶ τοῦ κτήματος. Ἡ σύμβασις αὕτη ἴσχυε καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐπὶ τινὰ ἔτη εἰς πλεῖστα μέρη τῆς Ἑλλάδος.

- 35, 2. Στεμνίτσα, πρωτεύουσα τοῦ τ. δήμου Τρικολώνων, ἐγγύτατα τῆς Δημητσάνης. Περὶ τῆς ὀνομασίας αὐτῆς ὡς χώρας, βλ. ΤΑΣΟΥ ΑΘ. ΓΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Μητρόπολις

